

Ú ž i t k o v o s ť. V juhovýchodnej Európe a Strednej Ázii sa pestuje ako olejnína (zo semien sa lisuje konzumný aj technický olej s vyšším obsahom kyseliny erukovej) a ako krmovina.

2. *Brassica nigra* (L.) W. D. J. K o c h

Kapusta čierna

Ic.: Tab. 69, fig. 2, p. 691

Brassica nigra (L.) W. D. J. K o c h in M e r t. et W. D. J. K o c h Röhling's Deutschl. Fl. 4, ed. 3, p. 713, 1833.

Baz.: *Sinapis nigra* L. Sp. Pl. ed. 1, p. 668, 1753.

Syn.: *Erysimum glabrum* C. P r e s l 1826 - *Sisymbrium nigrum* (L.) P r a n t l 1884.

Jednoročná bylina s tenkým koreňom. Stonka rozkonárená, 60–200(–250) cm vysoká, na báze štetinato chlpatá, v hornej časti len riedko chlpatá; konáre dlhé, prútnaté. Listy dlho stopkaté, tenké, trávovozelené; čepeľ lýrovito perovito dielna až perovito strihaná, 5×12 cm veľká; bočné segmenty (1–2 páry) kolmé k hlavnej žile; vrcholový segment vajcovito deltoidovitý, na okraji hrubo zúbkatý; horné stonkové listy sediace, úzko vajcovité až kopijovité, smerom k vrcholu sa zmenšujúce. Strapce vrcholové aj pazušné, mnohokveté; stopky kvetov 2–4 mm dlhé. Kališné lístky rovnovážne odstavajúce, kopijovité, 4–5 mm dlhé. Korunné lupienky 6–9 mm dlhé, svetložlté; nechtíky také dlhé ako lupene. Šešule bez gynoforu, vzpriamené, pritisnuté k vretenu súplodia, sploštene 4-hranné, 10–20×2 mm veľké, 4–8-semenné; chlopne s vypuklinami nad semenami; zobáčik sploštený, 2–3(–4) mm dlhý. Semená 1 mm veľké, červenohnedé až čierne, silne štiplavé.

C h r o m o z ó m y: $2n = 16$ (extra fines).

V a r i a b i l i t a. Veľká premenlivosť vo veľkosti rastlín (na humózných, vlhkých pôdach dorastá do výšky až 250 cm).

B i o l ó g i a, e k o l ó g i a, f y t o c e n o l ó g i a. Terofyt, heliofyt. Kvitnutie jún–august(–september). Uprednostňuje vlhké, dusíkaté, výživné pôdy, občas rastie aj na hlinitých a piesčitých pôdach na okrajoch ciest, v priekopách, na rumoviskách a smetiskách a na humózných naplaveninách riek južného Slovenska, kde sa vyskytuje v spoločenstvách zväzu *Senecion fluviatilis* (diagnostický druh).

C e l k o v é r o z š i r e n i e. Druh mediteránny, pôvodný v Stredozemí, odiaľ zavlečený do celej Európy (okrem severných oblastí) a Afriky. Adventívne sa vyskytuje takisto v Ázii, Amerike a v Austrálii.

R o z š i r e n i e n a S l o v e n s k u. Adventívny druh. Výskyt bol ojedinele zaznamenaný v panónskej oblasti vo fyto geografických okresoch Burda (Kamenica nad Hronom), Ipelško-rimavská brázda (Poltár, Šahy, Rimavská Seč), Podunajská nížina (Bratislava, Sedáčkov ostrov; Čierna Voda; Komárno; Iža) a Východoslovenská nížina (Veľké Kapušany; Vojany; Pavlovce nad Uhom).

Ú ž i t k o v o s ť. Kultúrny druh pestovaný už v 5. storočí pred n. l. v Stredozemí pre olejnaté semená používané na výrobu horčice. V súčasnosti sa však pestuje